

управління виробничих підприємств: [навч. посібник] / Г. А. Колесніков - Луцьк: ВІЕМ, 1997. – 350 с.

4. Савчук Л. Развитие корпоративной культуры в Украине / Л. Савчук, А. Бурлакова. // Персонал. - 2005. -№ 5. - С. 86-89.

5. Спивак В.А. Корпоративная культура. - СПб.: Питер, 2001. – 416 с.

6. Deal T.E., Kennedy A.A. Corporate Cultures. The Rites and Rituals of Corporate Life. - Addison-Wesley publishing company, inc., 1982, 280 p.

Оксана АРЗАМАСОВА

Тернопільський національний економічний університет, Україна

РОЗВИТОК МІЖРЕГІОНАЛЬНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА В СФЕРІ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Інноваційна діяльність виступає основним фактором розвитку сучасної економіки у всьому світі. Економіка, побудована на наукових дослідженнях і високих технологіях забезпечує конкурентоспроможність країни на світовій арені. Важлива роль у цьому процесі належать регіонам. Адже на думку багатьох дослідників, на сучасному етапі в міжнародних відносинах домінують два основних напрямки - глобалізм і регіоналізм. Це означає, що процвітання національної економіки буде залежати від взаємодії зі світовою економікою, з одного боку, і регіональної кооперації - з іншого.

Особливістю інноваційного процесу в умовах глобалізації є те, що тут стираються національні кордони, основна вага зміщується у регіон. Тому завданням регіональної влади є формування інноваційної інфраструктури, яка б зробила регіон привабливим для інвесторів.

Результати аналізу статистичних показників свідчать проте, що в регіонах України складені впродовж останнього періоду тенденції розвитку інноваційної діяльності не є позитивними. Кількість підприємств, що впроваджують інновації падає. Окрім того існує значна диференціація їх за регіонами: 28,3% таких підприємств зосереджено у м. Києві, 16,0% – у Харківській, по 7,5% – у Дніпропетровській, Львівській областях. Найменше їх (до 2%) у Херсонській, Чернівецькій, Тернопільській, Чернігівській областях. Розмір витрат на інноваційну діяльність є низьким, порівняно з країнами Європи, серед яких найвища наукоємність

ВВП була у Фінляндії (3,31%), Швеції (3,30%) і Данії (3,06%). Для України цей показник у 2014р. становив 0,66% [1]. Важливо наголосити, що в основному ці кошти витрачаються регіональними органами на реалізацію різноманітних програм підтримки інноваційної діяльності, які реалізуються через проведення зустрічей, круглих столів, бізнес-форумів, навчальних семінарів, виїзних засідань, тощо. Зокрема на Тернопільщині на реалізацію даних заходів у 2015 було витрачено понад 300 тис. грн. загального фонду бюджетних коштів. Така сума, на перший погляд, повинна була би принести позитивні результати для розвитку регіону в сфері міжнародного співробітництва та інвестиційної діяльності, оскільки за рахунок організованих зустрічей та проведених низки проектів Тернопільщина налагодила контакти з іноземними партнерами. Однак статистичні дані свідчать про протилежне. Тобто, лише одні урочисті засідання і обговорення, без реальних дій є безрезультатними.

Очевидно, що постає необхідність розробки механізмів вдосконалення регулювання інноваційної діяльності регіонів, які дозволять сформувати необхідну інфраструктуру для реалізації повного циклу інноваційного процесу. Уваги потребує і вдосконалення способів та форм міжрегіональної взаємодії суб'єктів інноваційної діяльності, що зумовить можливість розвитку регіональної інноваційної системи як повноцінного елемента регіональної економіки.

Можна запропонувати такі основні форми співпраці між регіонами як кооперація, асоціація, координація, кластеризація (табл.1).

Одним з ключових моментів міжнародної співпраці в сфері інноваційної діяльності є передача досвіду. Цей факт виступає підтвердженням необхідності співпраці саме на регіональному рівні, оскільки в кожному регіоні існують специфічні потреби в отриманні і передачі різних ресурсів і результатів інноваційної діяльності [2, с.128].

Важливим чинником реалізації інноваційного потенціалу регіону є створення регіональної інноваційної системи, яка є комплексом взаємодіючих економічних, соціальних, політичних, організаційних та інших механізмів, що забезпечують створення інновацій, перетворення знань у нові технології, продукти та послуги, які можуть успішно конкурувати на регіональному, національному чи міжнародному ринках.

Очевидно, що метою формування інноваційної системи є поєднання системи генерації наукових знань (науки), їх розповсюдження (освіти та інших шляхів підвищення кваліфікації) та стимулювання ділової активності (бізнесу) [3]. Така діяльність повинна ґрунтуватися на

відповідній системі мотивації та належному кадровому забезпеченні.

Таблиця 1

Форми співпраці між регіонами в сфері інноваційної діяльності

№	Форма співпраці	Характеристика	Способи втілення
1.	Кооперація	Співпраця, в рамках якої суб'єкти інноваційної діяльності країни чи її регіони здійснюють спільні НДДКР, комерційний і некомерційний обмін ресурсами і результатами інноваційної діяльності.	Програми, договори, угоди
2.	Асоціація	Об'єднання створене в цілях реалізації спільних інтересів в науково-технічній і інноваційній сфері.	Політичні, науково-дослідні, комерційні, споживацькі, громадські організації
3.	Координація	Розробка і реалізація спільної політики в галузі розвитку інноваційної діяльності. Виражається в більш тісній співпраці на міждержавному, національному, регіональному рівнях, а також між конкретними підприємствами, науково-дослідними установами, вузами.	Угоди в сфері спільної реалізації інноваційної політики, інтеграційні об'єднання, встановлення єдиних вимог в сфері інноваційної діяльності
	Кластеризація	Об'єднуються географічно близькі групи взаємопов'язаних компаній та асоційованих установ в окремій галузі, що пов'язані спільними технологіями та навиками.	Кластери

Питання кадрового забезпечення розвитку міжрегіональної співпраці має бути здійснено у рамках реалізації Національної стратегії системи підвищення кваліфікації посадових осіб місцевого самоврядування та депутатів місцевих рад. Рівень їх освіти здебільшого не дає змоги кваліфіковано здійснювати свої повноваження та виконувати покладені на них обов'язки. Тому доцільно формувати державне замовлення на підвищення кваліфікації посадових осіб за професійними програмами підвищення кваліфікації; проводити постійний моніторинг якості підвищення кваліфікації посадових осіб та депутатів місцевих рад; визначати потребу органів місцевого самоврядування у підвищенні кваліфікації посадових осіб.

Поряд з цим потребує вдосконалення інституційне забезпечення

міжрегіональної співпраці, зокрема, нормативно-правової системи, механізмів взаємодії між органами влади різних рівнів, а також створення достатньої кількості дієвих інституцій, що сприяють реалізації інноваційних проектів із залученням громадських організацій, недержавних установ, навчально-освітніх закладів, наукових установ .

Література

1. Наукова та інноваційна діяльність в Україні: Статистичний збірник / [Електронний ресурс]- Режим доступу: <https://ukrstat.org/uk>.

2. Кузьмин И.В. Оценка и основные направления развития международного сотрудничества регионов в сфере инновационной деятельности // Межрегиональное сотрудничество в формирующемся Евразийском экономическом пространстве: материалы международной интернет-конф., 16-20 июня 2015г.- Вологда.- ИСЭРТ РАН, 2015.- 276с.

3. Сторонянська І.З. Роль міжрегіонального співробітництва у формуванні інноваційної системи України // Інститут регіональних досліджень НАН України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>.

Євген БАРАНЮК

Тернопільський національний економічний університет, Україна

**ТРАНСКОРДОННЕ СПІВРОБІТНИЦТВО ЯК ЧИННИК
ЄВРОІНТЕГРАЦІЙНИХ ПРОЦЕСІВ УКРАЇНИ**

Транскордонне співробітництво як форма міжнародної співпраці є ефективним чинником міжнародної діяльності України і важливим інструментом розвитку її регіонів, міст і територіальних громад, насамперед тих, що межують із сусідніми країнами або мають усталені стосунки з територіальними партнерами в інших країнах.

Сучасні глобалізаційні процеси мають значний вплив на соціально-економічний розвиток України, яка опинилась перед новими зовнішніми і внутрішніми викликами. Вони тим часом у своїй сукупності спричиняють ризик диференціацію окремих регіонів. Важливим кроком для виходу із такого становища є використання потенціалу транскордонного співробітництва як інноваційного інструменту державної регіональної політики. За належних умов державної підтримки він може стати потужним каталізатором євроінтеграційних процесів в Україні.